

Miért szeretik a nők annyira a tengert?

● Nincs más magyar film, ami annyira kép és hangulat lenne, mint a Huszárik-féle Szindbád

GAZDA ALBERT

Régen Minden

A képek és a színek visznek ebben a filmben mindent, nincs mese, alig néhány perc után óhatatlanul elkezd referenciákat keresni a néző, igyekszik konkrét motívumokat felismerni, felfedezni. Ez persze nem annyira sikerül - vagy mert a műveltsége kevés hozzá, vagy direkt módon még sincsenek ilyenek -, de azért minden fakszni nélkül eszébe juthatnak *Szinyei Merse Pál* pirosai-zöldjei és *Munkácsy Mihály* szobabelsői éppúgy, mint a nagybányaiak akármelyikének tájképei akármelyik évszaktól.

És akkor a kalapokról még nem is beszéltünk. A Szindbádban minden nőnek kalapja van - már ha az egy-egy pillanatra felvillanó, hóban-füben heverő-hem-

pergő aktokat nem számítjuk; nekik nincs -, amelyek roppant mód díszesek és összetettek, végső soron megfejthetetlenek. Ahogyan azok a hősies gesztusok-tettek-cselekedetek nélküli hős céltalan-iránytalan életén át szépségesen-titokzatosan-reményvesztetten végigvonuló lányok és asszonyok is.

Huszárik Zoltán Szindbádjáról bizonyára mindenkinek, aki látta - továbbá azoknak is, akik egészében talán végig sem nézték soha -, az ebédelő jelenet ugrik be elsősorban: az aranyló húsleves, a velő a pirítóson, a fácánsült, a táfelpicc, a sör a habbal, és a fél liter bor a súlyos húsok után. Holott vannak ennél sokkal-sokkal erősebb pillanatok és percek is. Leginkább akkor érezzük át, hogy micsoda is volna valójában az élet, amikor az öregasszonyok vigyázzák Szindbád nyugtalan álmát a temp-

lomkertben. Vagy amikor újra találkozik Valentinéval arra igyekszik rávenni a régi barátot, hogy mint gyermekkorukban, vegye át, gyónja meg helyette ismét a bűneit. Igen ám, de kiderül: a

A Szindbádban minden nőnek kalapja van, roppant mód díszesek, összetettek és megfejthetetlenek

másik sors, ami elsőre egyszerűnek és egyenesnek tűnik, az sem okvetlenül kevésbé drámai.

Muszáj kitérni pár szó erejéig a helyszínekre is. A felvidéki kisvárosok, ahol forgattak - *Selmebányától Bártfáig* -, csodásan teszik hozzá a magukét a mű

hangulatához. Velük, utcáikkal, házaikkal állnak össze a részek egy meggyőzően eredeti egészzé. Hogy éppenséggel mennyire járunk közel *Krúdy Gyulához* és műveihez, az mindegy. Ez Huszárik Zoltán és *Sára Sándor*, a zeneszerző *Jeney Sándor*, továbbá *Latinovits Zoltán*, *Dayka Margit* és sok-sok fiatal, szépséges-tehetséges színész nő filmje.

A Szindbádot 1971-ben mutatták be, és bár Huszárik Zoltán jó néhány díjat és elismerést megkapott érte, és a kritika is szinte egyhangúlag ismerte el értékeit, a későbbiekben már csak egyetlen egész estés nagyjelölt rendezhetett: a Csontváryt 1980-ban. Miként a nemrégiben e rovatban méltatott - nemkülönben kétfilmes - *Szöts István* és az Emberek a havason kapcsán írtam: nagy kár, hogy csak ennyi esély juthatott neki is mindösszesen.